

Plan warsztatu

Do wykorzystania na lekcji, w bibliotece, po szkole albo w domu
Media Education Lab
www.mediaeducationlab.com



Jak analizować przekazy medialne na tematy polityczne? O wiarygodności informacji.

Scenariusz (podzielony na moduły o łącznej długości 70 min.) pokazuje uczniom i uczennicom, jak ważne jest umiejętne odróżnianie faktów od opinii w różnorodnych formach przekazu. Uczniowie i uczennice analizują przekazy medialne, poddając pod ocenę ich wiarygodność i wskazując użyte techniki mające na celu wywarcie na odbiorcę wpływu. Tworzą "Kodeks świadomego odbiorcy mediów".

Organizacja przestrzeni: Potrzebny będzie projektor z ekranem podłączony do komputera, krzesła ustawione w półkolu i sala na tyle duża, żeby można było podzielić się na grupy.

Potrzebne materiały: Filmy, prezentacja i wydrukowane materiały dla osób uczestniczących.

Odbiorcy: młodzież, uczniowie i uczennice

Główne tematy: odróżnianie faktów od opinii, analiza przekazów medialnych, kodeks „świadomego odbiorcy mediów”.

EFEKTY KSZTAŁCENIA (będą różnić się w zależności od osób uczestniczących i czasu)

Osoby uczestniczące:

- będą potrafiły rozróżnić informację od opinii;
- poznają sposoby weryfikacji wiarygodności źródeł przekazów medialnych;
- rozpoznają manipulację informacją w przekazach medialnych.

NAUKA PRZEZ TWORZENIE | MODUŁ I

Wprowadź uczennice i uczniów w temat lekcji i przedstaw jej cele (np. prezentując je na tablicy multimedialnej). Powiedz, że będziecie przyglądać się przekazom medialnym i oceniać ich wiarygodność. Poproś uczniów i uczennice, aby w parach przez krótką chwilę porozmawiali o tym, jak zrozumieli cele zajęć.

1. ROZRÓŻNIANIE OPINII OD FAKTÓW

Jako wstęp do tematu, wyświetl bądź pokaż na wydrukach bądź zapisz na tablicy hasła reklamowe, np.:

- Pasta do zębów Błysk. Polecana przez dentystów, jedyna taka pasta na świecie!
- Szampon przeciwłupieżowy i masz problem z głową! Najlepszy szampon wśród wszystkich szamponów!
- Za dużo kilogramów? Pij herbatkę ziołową FIT. Skutecznie wspomaga odchudzanie.

Poproś uczniów i uczennice o chwilę rozmowy w parach, niech spróbują odpowiedzieć na pytanie: Co wiem o produkcie: co jest faktem, a co opinią?

Następnie porozmawiajcie chwilę na forum o tym, w którym miejscu w powyższych przykładach reklamowych sloganów **zawarte są fakty**, a co jest **subiektywnym stwierdzeniem**. Podkreśl, że z jednej strony reklamy opowiadają o produkcie, np. pasta jest do zębów, szampon jest przeciwłupieżowy, herbatka jest z ziół, które mogą wpłynąć na szybsze spalanie tłuszczów. Z drugiej strony, mamy tu do czynienia z subiektywną oceną: najlepszy, jedyna na świecie, polecana przez dentystów (wszystkich?), jest skuteczna.

Zapytaj uczniów i uczennice: **Jaka jest funkcja reklamy?** Wspomnij o **manipulacji**, jako technice stosowanej w reklamach. Porozmawiaj chwilę z uczniami i uczennicami o **języku reklamy**. Poproś ich, aby

podali przykłady reklam, które znajdują w mediach: radia, telewizji, prasy czy z przestrzeni publicznej (banery, reklamy w środkach transportu miejskiego etc.) i technik perswazyjnych, czyli zastosowanych metod, środków (np. językowych), które mają na celu przekonanie odbiorcę do słuszności stwierdzeń.

Spróbuj razem z uczniami i uczennicami stworzyć **definicję manipulacji** (Jest to celowe działanie na daną osobę w taki sposób, by nieświadomie i z własnej woli realizowała ona cele autora manipulacji). Manipulator dąży w ten sposób do osiągnięcia **określonych korzyści**. Granica między manipulacją a argumentacją jest cienka, a poza tym osoba manipulowana często nie zdaje sobie z tego sprawy – dlatego trudno czasem zorientować się, że mamy do czynienia z manipulacją).

Zapytaj uczennice i uczniów: Czy tylko w reklamach mamy do czynienia z manipulacją? **Jak się przed nią bronić?** Zapisuj odpowiedzi uczniów i uczennic na tablicy.

Zanim przejdziesz do kolejnego ćwiczenia, warto dodać, że takie **oceniające określenia** (najlepszy, wspaniały, skuteczny) możemy spotkać przy czytaniu różnych tekstów.

Nauka płynąca z ćwiczenia: Różne osoby różnie interpretują przekazy medialne, a umiejętność rozróżnienia faktów od opinii jest ważne w rozumieniu całego dyskursu medialnego. Warto poznać zdanie uczniów i uczennic dotyczące manipulacji oraz zwrócić ich uwagę na język mediów. Dzięki temu ćwiczeniu wypracujecie wspólnie zasady „obrony przed manipulacją”.

NAUKA PRZEZ TWORZENIE | MODUŁ II

1. PRACA Z PRZEKAZEM MEDIALNYM

Poproś uczniów i uczennice o pracę w parach. Rozdaj im materiały pomocnicze – to 3 teksty, które dotyczą jednego wydarzenia, aktualnego tematu z życia społecznego i politycznego (aktualność w maju 2018 r.), przy czym teksty pochodzą z różnych źródeł (w pierwszym etapie możesz wydrukować materiały bez podania źródła, wydawcy, itd.). Poproś uczniów i uczennice, aby podczas lektury tekstów **podkreślali fakty i brali w kółko stwierdzenia, które są opiniami**. Po lekturze tekstów, poproś, aby uczniowie i uczennice w parach odpowiedzieli na pytania:

- Jaki charakter ma tekst: informacji czy opinii? Jakie elementy na to wskazują?
- Zwróćcie szczególną uwagę **na tytuł artykułu** oraz pierwszy akapit – jakie informacje, stwierdzenia zostały zawarte na początku artykułów? Jaki wydźwięk ma tytuł?
- Spróbujcie określić, które medium (reprezentujące którego wydawcę) opublikowało dany artykuł?
- Skąd mogą wynikać rozbieżności wśród stanowisk różnych wydawców?
- W jaki sposób możemy sprawdzić, czy ten tekst zawiera prawdziwe informacje?

Do realizacji ćwiczenia możesz wykorzystać inne artykuły, dotyczące innego, aktualnego tematu. Ważne, aby materiały pochodziły z różnych źródeł i reprezentowały różne środowiska światopoglądowe wydawców. Warto, aby jeden z artykułów stanowił depeszę PAP.

Poproś 2-3 pary o przedstawienie wyników swojej pracy. Zachęć inne osoby do uzupełniania wypowiedzi i do dyskusji.

Spróbujcie nazwać **różnice między opiniami a informacjami**. Uzgodnij z klasą 3-4 kryteria służące ocenie **wiarygodności artykułów** informacyjnych oraz opinii. Zapiszcie te kryteria na tablicy, np.:

Artykuły informacyjne:

- zawierają wiedzę o faktach, nie oceniając przekazywanych informacji
- znamy ich źródło pochodzenia i autora
- zawierają możliwie kompletne i aktualne informacje

Opinie:

- dotyczą prawdziwych wydarzeń lub postaci, jednak mogą różnie je oceniać
- przywołują przykłady i argumenty
- zawierają oceny.

Nauka płynąca z ćwiczenia: Uczniowie i uczennice będą mogli uświadomić sobie jak dużą rolę w kreowaniu opinii publicznej odgrywa wydawca/źródło z którego pochodzi artykuł. Bazując na aktualnych artykułach młodzieży będzie łatwiej zrozumieć kontekst całego problemu.

NAUKA PRZEZ TWORZENIE | MODUŁ III

1. KODEKS ŚWIADOMEGO ODBIORCY

Powiedz uczniom i uczennicom, że przejdziecie teraz do wypracowania „**Kodeksu świadomego odbiorcy mediów**”. Podziel klasę na mniejsze zespoły, np. 4-5 osobowe. Zadaniem grup jest wypisanie na dużych kartkach papieru 4-5 punktów do instrukcji, co należy zrobić, aby **pozyskać rzetelną i obiektywną informację z mediów** na jakiś temat. Uczniowie i uczennice mają na pracę w grupach 10 min

Gdy uczniowie i uczennice skończą zadanie w grupie poproś zespoły o **zaprezentowanie** swoich wniosków na forum – wspólnie omówcie propozycje kodeksów i wybierzcie z nich 4-5 punktów, które stworzą Wasz wspólny kodeks – do powieszenia w klasie. Uczniowie i uczennice mogą dodatkowo **opracować graficznie** kodeks (np. używając darmowych narzędzi online do projektowania plakatu, np. canva, piktchart lub dorysowując do nich piktogramy).

Powieście w klasie Wasz wspólny kodeks. Podkreśl, że jest to taka **tablica ze wskazówkami**, do której uczniowie i uczennice będą mogli się odnosić podczas analizy różnych tekstów medialnych, ale również przy tworzeniu własnych materiałów.

Przykładowe punkty w kodeksie:

- sprawdzam wiarygodność źródła, z którego pochodzi tekst: czy zwykle publikują tam godni zaufania autorzy, czy źródło jest często aktualizowane;
- dowiaduję się, kim jest autor, czy stara się być bezstronny, opowiada o różnych punktach widzenia, czy jest rzetelny;
- weryfikuję informacje w różnych źródłach (jak w innych mediach prezentowany jest ten sam temat);
- oddzielam fakty od opinii (szukam oceniających opisów);
- zachowuję sceptyczne podejście do nagłówków;
- analizuję dowody użyte na poparcie tez zawartych w publikacjach.

Nauka płynąca z ćwiczenia: Uczniowie i uczennice będą mogli samodzielnie wypracować „kodeks świadomego odbiorcy mediów”. Uczniowie i uczennice będą mogli się odnosić podczas analizy różnych tekstów medialnych, ale również przy tworzeniu własnych materiałów

NAUKA PRZEZ TWORZENIE | MODUŁ IV

1. PODSUMOWANIE

Podziękuj uczennicom i uczniom za **zaangażowanie** podczas lekcji. Poproś ich, aby przez krótką chwilę w parach wymienili się swoimi spostrzeżeniami po dzisiejszej lekcji oraz opowiedzieli sobie nawzajem, co **wynoszą z zajęć** (np. podali sobie nawzajem jedną, najważniejszą informację, którą zdobyli podczas tych zajęć i która przyda im się w przyszłości).

Nauka płynąca z ćwiczenia: Ważne, aby uczniowie i uczennice nie mieli poczucia straconego czasu, ale umieli wywnioskować samodzielnie, co dla nich było najważniejsze podczas całego spotkania.

MATERIAŁY POMOCNICZE | MATERIAŁY DODATKOWE

Możesz skorzystać z poniższych materiałów by uzupełnić warsztat lub znaleźć własne, aktualne tematy, które pobudzają młodzież do dyskusji.

MATERIAŁ I

- „Cyrk”. Rząd podpisał „porozumienie” z własnym ciałem doradczym. Na salę zwieziono niepełnosprawnych ze środowiskowego domu samopomocy.

165 zł miesięcznie, tyle mają dostać dodatkowo osoby niepełnosprawne, które pobierają rentę socjalną – wynika z „porozumienia”, które w świetle kamer minister Rafalska podpisała z ciałem doradczym rządu – Krajową Radą Konsultacyjną ds. Osób Niepełnosprawnych. Część organizacji z rady odmówiła złożenia podpisu. Na sali nie było protestujących z Sejmu.

„To kosztuje 540 mln złotych” – mówiła później w Polsat News minister Rafalska. – „Składamy uczciwą propozycję. Mówimy: wypłacimy 1 września, bo trochę czasu potrzebuje ZUS na przygotowanie do tych zmian, ale jednocześnie mówimy – zrobimy zrównanie od 1 czerwca. Myślę, że to jest bardzo poważne traktowanie i szukanie porozumienia”. Dodała, że nie da się dyskutować na korytarzach sejmowych. „Nad czym też ubolewam”.

Podwyżka dotyczy tylko tych osób, które pobierają rentę socjalną – jest ich ok. 274 tysiące. Zasiłek pielęgnacyjny dostaje 917 tys. osób. Ta druga liczba pokazuje jak wiele jest niepełnosprawnych.

„To porozumienie jest dla nas skandalem; podpisywał to ktoś, kogo nie znamy” – mówiła przedstawicielka protestujących w Sejmie Iwona Hartwich.

500 zł dodatku rehabilitacyjnego i podwyżka renty socjalnej

W Sejmie trwa od 18 kwietnia 2018 protest opiekunek i dorosłych osób z niepełnosprawnością. (...) Protestujący domagają się natychmiastowej realizacji dwóch najpilniejszych postulatów:

- wprowadzenia dodatku rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym, niezdolnych do samodzielnej egzystencji po ukończeniu 18 lat w kwocie 500 zł miesięcznie, bez kryterium dochodowego;
- zrównanie kwoty renty socjalnej – teraz 865,03 zł – z najniższą rentą ZUS z tytułu całkowitej niezdolności do pracy (1 029,8 zł) wraz ze stopniowym podwyższaniem tej kwoty do równo-wartości minimum socjalnego obliczonego dla gospodarstwa domowego z osobą niepełnosprawną.

Protestujący nie ustępują. Nieprzypadkowo więc w piątek po południu ogłoszono zwołanie Krajowej Rady Konsultacyjnej do Spraw Osób Niepełnosprawnych. Jest organem opiniodawczo-doradczym Pełno-mocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych. Jest to „forum współpracy przedstawicieli organów administracji rządowej, samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełno-sprawnych”.

Rada wykorzystana

W posiedzeniu, które odbyło się dzisiaj (24 kwietnia 2018) w Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog”, znacznie więcej było brutalnej polityki, niż partnerstwa i dialogu. Radę wykorzystano do medialnego przedstawienia, by pokazać, że rząd dogaduje się z osobami ze środowiskiem osób z niepełnosprawnością.

Posiedzenie rozpoczęło się od długiej dyskusji na temat postulatów środowiska osób z niepełnosprawnością i założeń do nowego systemu wsparcia. Sala była pełna kamer – dość niecodzienne jak na spotkanie na ogół mało widocznego ciała doradczego. Obecni byli minister rodziny Elżbieta Rafalska i jej zastępca Krzysztof Michałkiewicz.

„Był środek dyskusji i nagle dostawiają krzesła. Wchodzi grupa osób z niepełnosprawnością. Byli ze Środowiskowego Domu Samopomocy” – mówi nam osoba uczestnicząca w spotkaniu. – „Bardzo im współczuję, że uczestniczyli w tym cyrku”. (...)

KRK zaproponowała uchwałę własnej treści, z postulatami środowiska walczącego o przestrzeganie Konwencji ONZ o Prawach Osób z Niepełnosprawnością. (..) To ważne postulaty systemowe, mające zapewnić osobom z niepełnosprawnością możliwość niezależnego życia. Szkoda, że to co wydarzyło się później całkowicie je przysłoniło.

Wiceminister wyjmuje „Porozumienie”

Po dyskusji nad uchwałą KRK, strona rządowa nieoczekiwanie zaproponowała swoją propozycję „Porozumienia”. Część uczestników spotkania zwracało uwagę, że w takich okolicznościach dyskusja i przyjmowanie dokumentu o tej nazwie jest wątpliwe, wszak na sali nie było protestujących z Sejmu.

Sprzeciw wywołał też zapis o nieokreślonym „funduszu solidarnościowym”, który ostatecznie zniknął z dokumentu. KRK w końcu przyjęła dokument (...).

Problem z mówieniem o „porozumieniu” polega na tym, że:

- KRK jest rządowym ciałem doradczym. W tym wypadku nie jest stroną sporu, żeby zawierać jakiegokolwiek porozumienie.
- W KRK zasiadają nie tylko przedstawiciele organizacji pozarządowych związanych z tematyką niepełnosprawności, ale też przedstawiciele samorządu i pracodawców.

Tylko 165 zł miesięcznie

Z dwóch postulatów protestujących deklaracja rządu spełnia tylko jeden – ten znacznie tańszy. Chodzi o wyrównanie wysokości renty socjalnej do poziomu najniższej emerytury. Czyli o ok. 165 zł.

Koszt tego postulatu to ok. 540 mln zł. Dokument nawet nie wspomina o drugim postulatcie – dodatku rehabilitacyjnym wysokości 500 zł miesięcznie. Szacunek kosztów zależy od przyjętych kryteriów. My szacowaliśmy jego koszt na ok. 4,2 mld złotych.

(...)

Centrum Kolaboracji

Na razie jedynym wymiernym skutkiem „porozumienia” i sztuczek PR-owych rządu jest konflikt w środowisku osób z niepełnosprawnością i organizacji rzeczniczych.

(...) Protestujące w sejmie zdecydowanie odrzucają „porozumienie”. „Te dwa postulaty, z którymi przyjechaliśmy, są nierozdzielne” – mówiła Iwona Hartwich z Komitetu Protestacyjnego Rodziców Osób Niepełnosprawnych. „Wygląda na to, że rząd podpisał porozumienie sam ze sobą” – oświadczyły protestujące.

Autor: Bartosz Kocejko

Wydawca: oko.press

Data publikacji: 24.04.2018

Źródło: <https://oko.press/cyrk-rzad-podpisal-porozumienie-z-wlasnym-cialem-doradczym-na-sale-zwieziono-niepelnosprawnych-ze-srodowiskowego-domu-samopomocy/>

MATERIAŁ II

- **Kto i do czego wykorzystuje matki osób niepełnosprawnych? Troskliwa i opieka czy brudna gra? Odrzucenie propozycji rządu budzi wątpliwości**

Coraz trudniej uwierzyć w niepolityczne intencje opiekunów osób niepełnosprawnych, którzy od kilku dni okupują Sejm. Nie chcą dialogu, zrywają kompromisy, blokują porozumienia. Szantaż emocjonalny nie służy rozwiązaniu sprawy. Przeciwnie, szkodzi nawet niepełnosprawnym, o których dobro tak usilnie zabiegają opiekunowie. Dlaczego odrzucili kolejną propozycję rządu?

– Mówimy cały czas o żywej gotówce dla osób niepełnosprawnych, totalnie się nie zrozumieliśmy
– oświadczyła jedna z liderek protestu, Iwona Hartwich. Porozumienia nie ma, pomimo licznych propozycji, które przedstawił rząd. Nie pomogły też rozmowy z protestującymi – prezydenta, premiera, rzecznika rządu, minister Elżbieta Rafalska, choć wnioski zostały przekazane w konkretne rozwiązania.

Rząd przyjął projekt, zrównujący rentę socjalną z rentą minimalną, podnosząc tę pierwszą o 39 procent i spełniając jeden z postulatów okupujących Sejm. Dodatkowo, wczoraj rząd przygotował projekt, gwarantujący dostępność bez limitów wszystkich wyrobów medycznych i pielęgnacyjnych, niezbędnych do funkcjonowania osób niepełnosprawnych oraz rehabilitację bez kolejek. Projekt dałby ok. 500 złotych oszczędności w budżecie domowym rodzin z osobą niepełnosprawną. Protestujące matki odrzuciły tę propozycję. Wykrzyczały swoje pretensje, niczym przekupy na targu, żądając żywej gotówki.

Czy w całej tej sprawie jest jeszcze miejsce na dobrze pojęty interes osób niepełnosprawnych? Renta socjalna podwyższona, kolejki do rehabilitacji zniesione, wszystkie materiały medyczne i pielęgnacyjne dostępne za darmo. Czego więcej trzeba? Jaki jest koszt zdrowotny tego protestu? Dlaczego ludzie wymagający specjalistycznej opieki i rehabilitacji przetrzymywane są w Sejmie tak długo, mimo realnego rozwiązania problemów, z którymi zostali tam przywiezieni?

Totalna opozycja bez skrępowań podsyca ten stan. Żeruje na ludzkiej krzywdzie, by pogłębić konflikt i nie doprowadzić do porozumienia. Uruchamia stały schemat destrukcji, którego lewica używa niezmiennie od lat – znajduje słabe punkty, przykleja się do grup, wywołujących sytuacje kryzysowe, podsyca atmosferę walki. Czasem wręcz rozpętują zamieszki, przewodząc grupom ludzi uczestniczących w starciach z policją. Linia podziału nie ma znaczenia. Ważne, by było starcie grup. Realne dobro tych osób i sprawa, o którą walczą, nie jest istotna. Dla opozycji liczy się konflikt, którym będzie mogła obciążyć rząd.

Autorka: Marzena Nykiel

Wydawca: wpolityce.pl

Data publikacji: 28 kwietnia 2018/aktualizacja 29 kwietnia 2019

Źródło: <https://wpolityce.pl/polityka/392287-kto-i-do-czego-wykorzystuje-matki-osob-niepelnosprawnych-troskliwa-i-opieka-czy-brudnagra-odrzucenie-propozycji-rzadu-budzi-watpliwosci>

MATERIAŁ III

- **Hartwich o podpisaniu porozumienia w sprawie osób niepełnosprawnych: to jest skandal**

To porozumienie jest dla nas skandalem; podpisywał to ktoś, kogo nie znamy – tak Iwona Hartwich z Komitetu Protestacyjnego Rodziców Osób Niepełnosprawnych skomentowała dla PAP podpisanie porozumienia w sprawie wsparcia osób niepełnosprawnych. Rząd i przedstawiciele części środowiska osób niepełnosprawnych podpisali we wtorek w Centrum Partnerstwa Społecznego "Dialog" porozumienie w sprawie wsparcia osób niepełnosprawnych.

W porozumieniu zapisano m.in. podniesienie od czerwca renty socjalnej do poziomu równego najniższej emeryturze, rencie z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renty rodzinnej, czyli do 1029,80 zł, corocznie waloryzowanych, realizacji programu Dostępność plus ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych. Zawarto w nim także zobowiązanie do wprowadzenia i realizacji od 1 lipca 2018 r. koordynowanej opieki dla osób niepełnosprawnych ze szczególnymi potrzebami rehabilitacyjnymi.

Ofertę podpisania porozumienia odrzucili przedstawiciele rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych, którzy od ubiegłego tygodnia protestują w Sejmie.

Hartwich zapytana przez PAP, dlaczego protestujący w Sejmie nie podpisali porozumienia, odpowiedziała, że mają "nierozzerwalny pakiet postulatów" i będą w Sejmie tak długo, aż nie zostaną one spełnione.

"To, że pan redaktor mówi mi, że zostało podpisane porozumienie, to jest po prostu dla nas skandal. Podpisywał to ktoś, kogo nie znamy. To porozumienie podpisał chyba rząd z rządem, bo nie z nami, nie z naszym środowiskiem" - powiedziała Hartwich.

"To jest taka bardzo adekwatna sytuacja z 2014 r. Dlatego, że wtedy, jak zaprotestowaliśmy, do Sejmu zostało wprowadzonych kilka organizacji pozarządowych, które zaprzeczały naszym postulatom. Czyli de facto mamy podobną sytuację" - dodała.

Podczas briefingu w Sejmie inna z protestujących, Aneta Rzepka, także podkreśliła, że wśród sygnatariuszy porozumienia nie było osób protestujących w Sejmie ani ich przedstawicieli. "Tak naprawdę były tam osoby zupełnie nam nie znane, jakieś organizacje, stowarzyszenia, więc wygląda na to, że rząd podpisał porozumienie sam ze sobą" - powiedziała.

Obecna na konferencji Hartwich odniosła się również do apelu minister Elżbiety Rafalskiej do matek niepełnosprawnych o zakończenie protestu w Sejmie. "Więc my apelujemy do pani minister, żeby bardzo szybko zabrała się do pracy, żeby zaczęła pracować nad pierwszym postulatem" - powiedziała.

Protestujący od 18 kwietnia w Sejmie oprócz zrównania renty socjalnej z minimalną rentą ZUS-owską domagają się m.in. wprowadzenia co miesięcznego 500-złotowego dodatku rehabilitacyjnego - bez kryterium dochodowego - dla osób niepełnosprawnych, niezdolnych do samodzielnej egzystencji po ukończeniu 18. roku życia.

Autorzy: Paweł Dembowski, Mieczysław Rudy, Olga Zakolska

Wydawca: PAP

Data publikacji: 24.04.2018

Źródło: <http://www.pap.pl/aktualnosci/news,1385972,hartwich-o-podpisaniu-porozumienia-w-sprawie-osob-niepelnosprawnych-to-jest-skandal.html>